

Эсэг ороноо хамгаалалгын дайнай фронтнууд дээрэ

Разведчигүүд ба партизанууд

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, июлин 25. (ТАСС). Манай нэгэ хэды броневигүүд болбол разведчигүүдтэй хамтаа, немецүүдээр эзлэгдэһэн территория дээрэ фашистка сэрэгүүдтэй байһан газарта гүнзэгээрэн оробо.

Дайсанай колоннын ябаан харгы шадар партизанууд үдэр бүри үргэдэн дэлгэржэ байна. Эдэнэр булимтарашадые нилээд экээр айлгана. Броневигүүд 65 километр газар ябаад байхдаа, хахашынь галдагдана бишнхил тосхондо дүтхэн ошоожэ зогсоо. Битинхан шугы соо байһан броневигүүдтэй нэгэнхөө капитан Хрустичкий гараад, гурбан улаанармеецүүдээр хамта, нэгэ һубаг доогуур харгы зувшан ошоожэ үнөөхи тосхон хүрбэ.

Дүрмшэһэн гэрлүүдтэй халуугаар капитан хадаа улаанармеецүүдтээ гаража тэндэ захын гэрэй хажууд байһан нэгэ үбгөнтэй уулаа.

—Үбгөн, байн байна гү?
—Зай, мөндө—гэжэ тарашан боллоомжотойгоор харюусаба.
—Немецүүд үнгэрөө гү?
Түймэр тээшэ үбгөн абаагүй хараба.

—Немецүүд хайшаа ошооб?
Үбгөн абаагүй байба.
—Бү айгты, үбгөн, би өөрын би, гэжэ зоригтойгоор хэлэнэ.
Үбгөн хадаа тэдэниие советскэ хүнүүд гэжэ мөдөн эгигхэдээ, хүхижэ баярлан, аша хүбүүгээ ооголоод хэлбэ:

Байза, шн энэ командирые газаршала.

Арбан дүрбэтэй аша хүбүү, ниниц, эхэ хүхижэ даража үмдэһэн малгайгаа һарабшада гараа үргэн хадхаад баяртайгаар нюдээ айлгануулан:

—Нүхэр капитан, ябаа, таниие газаршамһуу. Би Василий гэжэ нэрлэтбэ, би эндэ хэлхөө холбогдон, —гэжэ хэлэнэ.

Хүбүүн ябахэ зуураа, немецүүдтэй энэ тосхондо түрүүн орожо ерэхэдээ хайшан гэжэ зэрлигээр аашалжа эхилһэн тухайдань хөөрөнбэ:

—Үндэгэн бии гү?
—Үгы гэжэ, тэрэлдэ хэлбөд.
—Иүн бии гү?
—Үгы.

—Большевикуудтэ үгэхэ болоо хаа, таадагта бүгдэ байха—гэжэ немецкэ офицер хоротойгоор хэлбэ нэн.

Немецкэ колоннын ябаад үнгэрхэ, зуура, тосхондо дүлэн соробхилжэ, эндэ тэндэ немецүүдээр алагдана тарашадай бөөнүүдтэй гэрэй араар хэбтэбэ. Мүн үхэһэн хүнэй бөөнүүд модонуудта хүзүүгээрэ шатагалаатай байдаг болоо нэн. Колхознигууд зугадан ой тайгада гаража нэгэ зарьман иинь тосхонһоо тосхон, колхоз

һоо колхоз тээшэ түйлдэнэ. Хаана нэгэ тээ гэгдэжэ зугадахаа үрлэггүй хүнүүд фашистуудтай зэрлиг ааша тухай хэлэнэ. Тосхон хооронжо, морил, үхэрүүдээ ойдо үлдэжэ таргабад, мүн лэ тэндэ тракторнуудта нюужа, фашистуудтай ошохоо айхаар буртаг уруу ошоо нэн.

Уданшьегүй булимтарашада хадаа аралай зэбүүрхэлгын хүшье мөдөн байн. Харгын хажуугай һубаг соо алагдана гитлеровскэ солдатүүд, тээрэ бисара татагдана немецкэ ашаанай машинауд хэбтэнэ.

Капитан ба мүнөөхи хүбүүн хоёр шугыда хүржэ, хүбүүниинь эшхэрбэ. Нарнад сооһоо дунда ээргын бэрлэлжэһэн бөөтэй, шарабтар халгалтай, 40 тухай наһатай, тигээд немецкэ автомат буу үргэлһэн нэгэ хүн харагдаба.

—Хаанаһаа олообто—гэжэ автомат буу тээшэнь заажэ, капитан асууба.

—Буяажэ абааби.
—Эхэ отряд гүт?
—Хүсэтэй боложо байнаби. Шэнэ нүхэд ерэжэ байна.
—Таанадта буу зэбсэг нэмэхэдэ болохолтай?

—Абахда болохол даа, үлүү бии наань. Бааа буяахадань болохо байгаа. Малай яахадань минайш дурэн гээд, партизанска отрядтай командир хэлэнэ,—али болохо аргаараа төдөнтэй тэмсэхэби. Фашистка нокосүүд биднэрһээ хаанашье хоргодожо шадхагуй.

Партизанай үгэ бүхэниинь булимтарашада зэбүүрхэн, тэдэниие хулгайлан эзлэһэн газарһаань түргэн үлдэлгэдэ лаб эгигхэн байба.

Капитан болбол фронтдохой байдалые партизанда хэлэжэ үгэбэ. Олонхын партизануудта уни дуудана байгаа. Сталиной үгэ, дайсаные хатуу шангаар сохихон тухай, элэб аргаар немецкэ олон частнуудые бутара задара сохихон гэхэ мөтэ зүйлүүд мүнөө партизануудта дууданхай байба.

Капитан хадаа немецкэ частин хайшаа шэлэн ошонон тухай тон шухала мэдээ абаба. Олон бөшэ ташкетануудтэй колонно О. нутаг тээшэ ошоо гэжэ мэдбэ. Энэндэ бүрхэй аюултайшье юумэнь үгы! Энэ хадаа али аргаараа манай тилдэ орожо, хүрээлһэн шанжа гаргахэ үймөө шууга гаргажа мөтлэхэхи хөдөлгө немецүүдтэй тэнгэр мэхэ байгаа.

Хэдэн минута болоод байхдаа разведчигүүдтэй броневигүүд О. нутаг тээшэ ошоожэ ябаба. Уданшьегүй колонны манайн хаража, буудан эхилбэ. Танкеткэүүд ой модон тээшэ зугадан, эдэнэртэй хамта ябажана автобусуудтай колонно тудалдаашадынь зогсоходонь, энэһнээ фашистка штабай хэдэн нокосүүд гараад мүн лэ ой уруу орожо зугадабад. Эдэнэй хойноһоо броневик ошоожэ шадхагуй байгаа.

Удша орой болоһон хойно капитан хадаа разведкынгээ түрүүшын аюулгын тухайда частингта командирта мэдээсэбэ.

—«Хэлэн» хаанаб?
—«Хэлэн» бии болохо, бидэнэр партизануудтай барисаатайби. Тэдэнэр ойдоо эзэдын байна. Бидэнэртэ «хэлэ» оложо үгэхэ, тигээд оложошье үгөө гэшнэ.

Үгэлдүүр частин командиртай урда плэндэ абтаһан унтер-офицер зогсон байба. Энэ офицер хадаа үлэшэлэн разведчигүүдтэй буудалша автобус сооһоо зугадаһан байгаа. Командиртай блинджэ соо, үнөөхи автобус сооһоо абтаһан юумэнууд: немецкэ картанууд, ломботой түмэр хайрсаг, эхэнэрэй туфлинууд, талочканууд тэндэ хайрсаг дээрэ байба.

Германска армийн плэндэ абтаһа унтер-офицер болбол:

—Германска армийн унтер-офицерей нэрме гутангүйгээр харюусаха юумэ асуухыетнай гүйнэб,—гэжэ плэндэ абтаһа хэлэнэ.

Командир хадаа фашистуудтай дээрмэдэн абажа ябаһан юумэ тээшэ заажэ,—энэ юун гэшнэб? —офицерей нэрын шанар энэ гэшнэ гү? гэжэ асууба.

Фашист юуншье гэхэ үгөөэ олобогүй.

А.Садковский.

Уранзурагша А. Конорекинэй зураг. (ТАСС-эй фотохронико).

Эсэг ороной шэн зоригто хүбүүд

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, июлин 26. (ТАСС-эй спецкорр). Харгын хажууда хандаргаданхай багахан гэр байна, тэрэнэй ханануудын снарядуудаар сүмэ сохигдохой. Эндэ манай дүрбэн нүхэдүүд тэнсүү бөшгөрбискэ тулалдаанда баатарнуудай үхэлээр наһа барабад.

Гал дүлэнһөө харалшанан гурбан фашистка хоолон танкүүд, канава соо немецкэ алагдана солдатүүдтэй хуурнууд, противогазнууд, хажуу тээшэ найгашан ашаанай машина юумэд хэбтэнэ... дүргөөгдөн машинануудһаа фашистуудтай тэрлөбшье, соо сүмэ сохигдохон гэрэй дээдэ сонхонуудһаа шэдэгдөн гранатанууд ба буугай мэргэн тобшонууд канавын дэргэдэ тэдэниие хүсэн алана.

Үсгэлдэр энэ тосхон хооронһон байгаа. Дүрбэн боец-ажаглагшадһаа ондоо нэгэшье хүн үлөөгүй. Полинууд дээрэ, ой модон хүбшэ соо, бүтүү буртаг намагуудай дэргэдэ ба добо болдогууд дээгүүр нимэнүүд постнууд олон лэ. Эдэ хадаа—манай сэрэгэй частнууд мүн. Эндэ хүни үдэргүй агаар ба газарые ходоодо ажаглан хаража байдаг. Тэдэнэр заашье абаа шэмэ дуудалдаг юм, тэдэнэй хөрхө нүднөө юуншье далдалагдажа шадахагүй.

Үгэлдүүр младша командир Николай Зорников үшөө дахин өөрынгөө ажаглалтын секторые шалгахадань булашаг, үлэ ойлгогдоо абан хуудлаба. Минутын үнгэрһэнэй хуулээр ажаглалтын данса соо ингэжэ бөшгөдэ:

«Дайсанай танкүүдтэй колонно харагдажа, битэнэр тээшэ дабшан ябана». Энэ хадаа пост дээрһээ телефоноор дамжуулан эгээ хуулшын мэдээсэл байба. Дүрбэн эрэлхэгүүд байлдаанда

оробо. Дайсанай дабшажа ябаһан тухай өөһэднэгөө частыда мэдээсэд, тэдэнэр хадаа дайсаные зогсоохо гэжэ шидбэд. Танкнүүдтэй ойртоһонтой хуулээр хуушан гэрэй чердак дээрһээ холбогдомол гранатанууд, бензин хэмэл бутылканууд харгы тээшэ шэдэгдэбэ. Машинанан гуйжэ гаража байгаа дайсан снайперска буудалганда ороһон байна. Тосхондой урмагүй багахан гэр аюултай хэрэм болошоо.

Дайсан мэдгэшбэ. Хэдэн танк ба ашаанай машина шатажа эхилээд обооролдожо хаалта болоһон байгаа. Ара таладан байһан танкнүүд сэхэ шагаалтаар гарые буудажэ эхилбэ. Чердак дүржэ, утаа гараад, хуулээрнэ унажа эбдэршэ. Гэбшье, гэр сооһоо үшөө буудажал байба. Энэ ганса үсөөн буудалга байгаа. Тигэбшье, энэ хадаа дайсаанда үхэл асаржал байһан юм. Бөөнүүд чердагһаа буугаад буудажэ үргэлжэлһөөр лэ байбад.

Танкнүүдтэй колонно сааһаа дабшажа ёһотой аад лэ, ябажа шадабагүй. Мэгдэнгээр гэдэггээ ябахэ гэнэһинь харгы хаалгатай байба. Николай Зорниковой хуулшын элдхэл болбол хэрэгтэй сагта абтаһан байгаа. Фашистка колонно дээгүүр самолетууд бии боложо, советскэ танкнүүд үрдин ерөбөд.

Дүрбэн эрэлхэгүүдтэй эхилһэн хэрэг, дүүргэгдөн байгаа. Дайсанай колонны манай частнууд юуншье үлөөнгүйгээр бута сохёо.

Улаанармеецүүд - ажаглагшад өөһэднэгөө дайшалхы зорилгоб, соло нэрэтэйгээр дүүргэбэд. Советскэ скромно хүнүүд, эсэгэ ороной шэн зоригто хүбүүд, сэрэгэй присядаа, эхэ орондоо, советскэ арадта хуулшынгээ амисхаал хүрэтэр үнэн сэхэ байһан юм.

Фашистка пленһээ улаанармеец Фесенкогой гүйжэ ерэлгэ

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, июлин 25. (ТАСС).

Дайсанай һомон улаанармеец Фесенко хуңдоор шархатуулба. Тэрэ Фесенко гэгшэ мөдөрлээ алдажа П. голый ерьдэ унаһан байгаа.

Бөөц болбол дүрбэн фашистка солдатүүдтэй хяналта доро дайсанай эрье тээшэ онгосоор ябажа абахдаа гэгшэ мэдээ оробо.

«Би фашистка плендэ гүб!» гэжэ наһан гэхэдээ хэлүүн түмэр хайраһандаа адли болобо. «Үхэбэл, пленһээ лэ дээрэ байха»

—гэжэ Фесенко түргэн бушуу шидэнэ. Ундаа харюулхын түлөө улан тээшэ тонгойгоод, туйлай хурданаар онгосые хүмэроулжархисо. Фашистка һөлжөөршөд үлэруу унасагаһан байна. Тэрэ дары Фесенко холо доогуур шунгажа өөрынгөө эрье тээшэ намарба. Дайсанай эрье дээрһээ намаржа ябагшын хойноһоо буудажэ эхилбэ. Улан соо шунгажа харагдахаа болон, гэгшэ гэгшэ шэдүүлбэриие һэлгэжэ, голые галаад, нөөг бургааһадай хоорондуур манай частнуудтай байһан газарта ерөбэ.

Орудин командир Нувандын Хамитов

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, июлин 25. (ТАСС-эй спецкорр). Үүр сайха үедэ бхатарей шэнэ позици ээлэе. Наранай булахан гэрэй доро хүйтэн манан тунажа байба. Холо буудалдаг эхэ буугай хүрөөтэ ногоон сэмтэн шүүдэлтэ норожо, ялаганан харагдана. Эхэ бууге буугаг нөөг бургааһан шэнги болгон хушаһан хушаалта тэрэниие аглаарай тагнуулаһаа далалһа. Олонгоһын хүндэ бууруудые зүдхэһэн хүсэтэ тракторнууд хэдэн минутын саана өнө ойи захата мүлхн эрээ гэжэ обээрхошье бархэ байба.

...Һүртэ шэрхөөн, залу дуудлаба. Модоний шүүдэлнүүд галдагдан шайгалзана. Һомонуудай халуун буудалдаг ой модон дээгүүр, нуур намаг дээгүүр, гол мүрэн дээгүүр хэдэн олон километр тэлээгү түрлөөр нийдэжэ сугларска байһан фашистка танкнүүд дээрэ тулалдаг тэнгэрһээ гэгшэ бууна.

Танкнүүд сасаран тарбаба. Үшөө хөдэ хэвн буудалганууд, тиги аажам байдал эхилбэ.

Танкнүүд галда газарта хоргодошье, улаан болоһон байһаа түрүүшынгээ байдалые эзэлжэ эхилбэ. Гэбшье, моторой абаалантар тулалдаг аглаарһаа хаагдаһан шэнгээр бүгдые үгы хэвн хүсэтэ һомонууд дахин унаха.

Иигэжэ, үлэр бүлшүүй үргэлжэлбэ. Харагдахгүй шэдтэ батарей ой модые, уула хэцые, уһа мүрэн хуңдэлэн харгажа, фашистка колонные сохино.

Советскэ артиллеристүүд — ажагдан хянагшад дайсаные галсаһан лэ хөрхө нүдөөр обээр харана бөшэ, харин һомон илхээр дуудан өлөрүүлбэ. Фашистка моторнуудтай абанан хараалла болоһон батарей сэхэ наводкоор тэдэниие буудалдаг байгаа.

Дайсанай артиллери советскэ батарей тээшэ хүсэтэ гал нэггэе. Агаарта нөөг бургааһанууд, болдон дашнуулан хийдэн гарана. Секунда соо советскэ батарей өөрынгөө галые дайсанай артиллери тээшэ түлүүлбэ. Дайсанай талада снарядуудаар үй бута сохигдохон эхэ буугай сахаригууд аглаарта хийдэн гарана.

Советскэ артиллеристүүдтэй һүртэ дуутар аялахадэжэ, дайсан абн ашиггүй хатаха ёһотой. Эндэ өгөөд нимэ байгаа. Энэ ушарта, фашистка командования батарейдэ довтолжо эхилэ. Хүндэ танкүүд тэрэнэй хойноһоо хүншн танкнүүд, удаадуулан броневигүүдтэй ба мотоциклетүүд дүрбэн ашелон боложо, советскэ батарейдэ довтолбо. Орудин командир Нувандын Хамитов үдир модон дээрэ гаража, тэндэһээ хянажалан команда үгэжэ байба. Пулеметтэй һомонууд модоной шэлбэһэнүүдые хяргана.

Батарей сэхэ наводкоор дайсанай танкнүүдые бутар буудана. Түрүүдэн ябаһан танкһаа харауһан сөрбөхилон нэгэ гусеница дээрэ эрьелдэн байтараа, хуулээрнэ буудал хуягынь тээржэ, тэндэһээ нилэ офицер газаруу орондоглас унаба.

Танкнүүд батарейе буудашье, тэрэниие ябадалдаа тулалдаггүй байгаа. Шагасхын түлөө зогсолто хадаа үхэл бөдирлэг болохо байһандан, харин фашистууд мотоциклеттэниие түрүү гаргаба.

Гал аһаадаг һомонууд батарей дээрэ тээржэ, зарядуу дүржэ эхилэ. Үшөө нэгэ секундын үнгэрэе һаа аюулта тээржэлэ болохо байгаа. Гэбшье, сержант Хамитов тэрэ дуные брезентээр хушан унтарашаба. Гараа дүрлэһэнье мүртөө Хамитов модон дээрэ гаража, буудалгы хараалан, шараһаллаар буудалга гэжэ захирба.

Фашистка ябаган сэрэгүүд батарейн командна пунктта дүтэлжэ ябаба. Хамитов буугайгаа хажууда хоёр хуниие орхөөд, өөрөө бөөцүүдтэй хамта командирса ябархын тулада харайба. Дутын байлдаанда советскэ жада дайсаанда бүртэ аюултай. Тиги солдатүүд автоматуудые һутабишалан, гэдэггөө буудажэ ябажа тэрлөдбэ. Улаанармеецүүд дайсаные намнан, жадаар хадхажа эхилэ.

Дайсанай довтолго сухариса сохигдоо. Гүнзгы жалга соо дайсанай үй бута сохигдохон танкнүүд хэбтэбэ. Батарей шэнэ позици эзэлэе. Буурууд журам гуримтай болгодоо. Талмай сөбөрлөдөн ба командир Хамитов забархалгын үедэ, бүхы буугай командые

суглуулан, байлдаанай результат хэлэжэ үгэһэн байна. Гэбшье, дайсанай бута сохигдохон танкнүүдтэй тоогэ хэзэ болоһон забархалга соо хэлбөгүй.

Модон дээрһээ Хамитов гансхан буудалгые күтгөбөрлөһөн бөшэ, мүн баһа дайсанай ябуудлануудые ба өөрынгөө расчедой худалмэриие наринаар караһан байба. Тиги, боец бүхэний хүдэлмэриие командир ба багша шэнгээр тодорхойлон хэлбэ.

Байлдаанда һураха ба һурахаһе хэрэгтэй. Хамитов эзэниие бодото дээрһээ харуулаа. Тэрэнэй буу залла бүрдөө мэртгээр, түрээр ба һайнаар буудалдаг болоо. Хамитов командалдаг расчед инспекторска буудалга дээрэ байһан шэнгээр, байлдаанда түбшэн плангаар ба шэн зоригтойгоор хүдэлмэриинэ.

В. Комевников.

БАЙЛААНДА ПОЛИТХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭД

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, июлин 18. (ТАСС). Баатарлигтай ба шэн зоргой жэлшээ ба манай эхэ ороной дайсаанда эсэргүү, илалтын эсэстэ хүрэтэр тулалдахаар бөлөн байһанаа Н-скэ частин политхүдэлмэрилэгшэд харуула.

Энэ частин рото дүрбэн үдэрэй саада тээ зэбһар зайгүй тулалдаа ябуулаа. Гансхан үдэрэй торшо соо дайсанай 7 довтолгоонууд гэдэггээ сохигдохон байгаа. Тээсэргэй хатуу тулалдаанда полтрук нүхэр Артюков гэгшэ угаа эхэ үүртые ба баатаршалые харуулаа. Өөрынгөө шэн зоригтой заншалаар, ротын бүхы составые зоригжуулан ба боецүүдтэ шэн зориг, баатаршала ба тээмтэй хатуулаа, үхэдэ шоо үзэлгэ бөхжүүлэбэ байгаа. Тэрэ тон харюусалгатай ба аюултай газарта ерэжэ, довтолһон дайсаанда хатуу сохилто үгэлгы амхидхадэ байба. Фашистуудые мөргөн буудалгаар, большевистскэ уряалаар, өөрынгөө баатарлжэ жэлшөөр, залуу полтрук Артюков боецүүдые ба командирнуудые нягтаруулан нэгдэхэдэ байгаа. Урталһаа орохо гэгһэн фашистскэ бүхы нэдэлгэвүүд амжалтагүйгээр бута сохигдохон байна.

Советскэ газар дайдын һөөм бүхэний түлөө һуушынгээ дуһал шуһанда хүрэтэр баатарлигаар тулалдахаар бөлөн байһанай жэлшээ батарейн полтрук нүхэр Бархатов харуула. Байлдаанай үедэ манай ябаган сэрэгые дайсанай мотоколонно аюулда оруулжа байгаа. Нүхэр Бархатов нэгэ хэдэн эхэ бууруудые нээлтэй позицияда гаргаба. Тэрэнэй хүтэлбери доро манай артиллери сэхэ наводкоор дайсаные буудан үгы хэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уранзурагша Н. Радлов, П. Шухмин ба А. Раднов гэгшэдэй зураг. ТАСС-эй фотохронико.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уранзурагша П. Соколов-Скаль, А. Радков ба С. Юстин гэгшэдэй зураг. ТАСС-эй фотохронико.

ТЫЛДЭ ШЭРЭЭГДЭЖЭ БАЙГАА ИЛАЛТАНУУД

★ ★

★ ★ ★

★ ★

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тракториста Лановна А. Р. Шадринэ энэ онд ВСКХ-дэ хабардалсан ба тракторна хүдэлмэрийн мэлэйгэр түбье дүүргэсэн байна.

П. Михайловый фото.

Тракторна хүдэлмэрийн түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

ШЭНЭ-КУРБА. Курбийн МТС-эй 7 дугаар бригадын тракторист-д өөхдөнгөөс суглаанууд дээрээ агуулах Эхэ орондо муу мэр-германска фашизмын довто-орон тухай нүхэр Молотовой Сталиной радиогоор хэлээн-нүүдүүд соносонхойн хүүдлэ-эдийн уриаалда харюу болгон тракторна хүдэлмэрийн түсэб-үүдэн дүүргэхэ тухай уялг-дүүдэ абайхан юм.

Мүнөө июлийн 20-до Курбийн МТС болбол 1941 оной тракторна хүдэлмэрийн түсэбтэ 86 процент дүүргэжэ, 40 мянган түхэрмтэй ажаллан байгаа.

Тракторна бригаданууд дунда түдгүгээр бригада (бригадиринь ШИ(б)-тэй членэй кандидат, ме-дальта нүхэр Аверьян Ерофеев) дүүгүүр эвэлжэ. Тус бригада болбол «1-мая» колхозой поле-дэ хүдэлмэрийнхэ зуураа усдов-трактор бүхэнээр 371,5 гек-тар хахалжа, жэлэйгээ түсэбтэ 23 проц. дүүргэбэ. Дээдэ-Талцыл шитрөөй нэрэмжэтэ колхозо хүдэлмэрийнхэ байгаа тракторна бригада трактор бүхэнээр 365 гектар хахалжа, түсэбтэ 121 проц. дүүргэбэ. Тийхэдэ ВКП(б)-тэй членэй кандидатүүд нүхэр Галин-ай ба Спиридоновой бригаданууд 16-116 процент дүүргэбэ.

Мүнөө эдэ бригаданууд жэлэй түрэтэр бүри гүндэр бүтөөс-үүдэ харуулхын түлээ тэмсэнэ.

О. Цыбиков.

Убгэдэй звенодо

Өгөтүн сомоной, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз алтан ажаар мүнхэдөө эдлэхээр абайхан Нарин дорхойгоо сабишангыне үтөг-жүүлэн, эдлүүрижүүлхын ажал-ша үбгэн Даша Цыбеновтэ най-дахан байгаа.

Тэрэ гэдээр Өгөтэ голдо шуд-хадаг бишнхэн гэрхон Даша үбгөнэй гарт орожо хабаараа урданайхидал урдаха аргагүй, харин үтөг шобхын уялдан болов гурбадахи жэлээ ябажа байна.

Анханай ажалша Цыбенов болбол энэ газарай эзэн боложо ажаллан ябахадаа омотгой оролд-отойгоор хүдэлмэрийнхэ байба. Үнэгэршэ жэлнээ герасимовска звенодо хүдэлмэрийнхэ зуураа, га бүригөө 70 бухал эрхмтэй үбнэ хурьяжа колхоз соогоо улам эд-дэрлэй, суугай болохон байгаа. Энэ жэлдэ бүри гүндэр ургаса а-байхын түлээ 400 га газар урлаан ба 65 га газарта шобхэ тарваган, бургааа буртагынь арилгаан байна. Нүхэр Цыбеновэй ударидал-га доро амжалтагатайгаар ажаллажа байн ургаса хүмэһэн энэ гераси-мовска звеногойхид болбол мийл дүрбэн үбгэдөө бүришлэн байгаа. Тиймэ тула колхоз дээрээ үбгэдэй звено гэжэ суутай болобо. Эдэ үбгэд өөхдөнгөөс ажаллахан газ-зарт өөхдөө сабишаа эхилхээр 10 шахуу хонохо зуураа шугы, бургааа тунхиха, үгтэ орожо боломоор налюур газарнуудаа гараар сабишаа мүнөө 500 ша-хуу бухал абаад байнэ.

Звеновод Цыбенов баруун боо-ридоо бариһан үбнэн отогойгоо үдүлнэ гашуун сайгаа уужа хуухадаа нигэжэ хөөрөхынэ шалнабаб.

«Манай энэ герасимовска звено-гойхид гектар газарнаа 18 цент-нер үбнэ абаха түсэбтэйбди. Мүнөө абайхангай га бүхэнэй 30 центнер болобо, тон хайн ургас-тай газарнуудаа тэнгэрийн сахал-дихэ сэлмэхыне баглажа, уянда абтажа болохо газарнуудаа ха-магай түрүүл сабишаа байна гэжэ шобхид. Тэрэ хялгантан хури-лэгшэ бууса тон хайн сабиша ламнай гэшэ. Бидэ тон нягта сабээр сабишаа эхэ үбнэ аба-хаа оролдонобди. Манай Совет эхэ орондо дайгаар довтолон оро-лон фашистка дайсануудта ха-рюу болгожо солото Улаан Ар-миингаа бзатардиг илаалтанууды дүүлхадаа баярлажа бөөдэмнэй улам эршэ зориг ороно. Арадые зөөбөөн тонүүлшэ фашистнууд манай Улаан Армида үй бута сохюулахы лабтай...».

Ц. Номтоев.

Хаа-хаанагүй аналай дэбжэлтэ үргэдэнэ

Прибайкальска аймагай ажал-шад хадаа нүхэр И.В. Сталиной уриаалда бодото хэрэгүүдээр ха-рюусаба.

Тус аймагай залгаа барядаг бүхы колхозууд үйлдбэрийнхөө жэлэй түсэбтэ үлүүлэн дүүргэжэ. Жэлэйгээ Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз түсэбтөө үлүүлэн 100 центнер залгаа гүрэндэ тушаагаа. Олон тоотой гэрэй эзэн эхэнэр нүүд эршүүдэйнгөө эсэгэ ороноо хамтаалхын тулада Хүдэлмэрийн Таряанай Улаан Армиин зэргэдэ ошоо хаань, тэдэнэрэй хэжэ байһан хүдэлмэрийн халан абахын тула хүдэлмэрийд абыт пөһөн мэлүүлгэ нүүдэ үгнэ.

Селенгын модной заводто 20 гаран гэрэй эзэн эхэнэрүүд хүдэлмэрийд ороод эршмтэйгээр ажаллажа байна. Энэ заводой модо хөөрөөдэг цехэй хүдэлмэрийнхэ түхэд Киреев, Паскунов, Клопникова ба Гладишова гэгшэ харьнгаз түсэбтэ 120 проц. дүүргэбэ.

Тэрэшлэн, тус заводой түрүү хүдэлмэрийнхэ Ф. Снегов, С. Смольников, Ласкульников, Иванов, Ба-турин, Киреев, Федорич ба бу-сад даалгабаринуудаа / 120-хоо 160 процент хүрэтэр гүйсэдхэжэ болонхой.

Мүн, колхозой ажаүйлэдбэри дээрэ эрхим амжалтанууды түй-лэдэг түрүүлүүлэй зэрхэн үдэр-нөө үдэртэ олонорино.

Батуринска сельсоветэй «Путь Социализма» колхозой тракторист-нууд аймаг дотороо өгөөл түрүүл-нарай хоёрдох хахалжынэ дүүргэһэн байна. Эрхим трактор-истнууд түхэд Н. Патрахин ба Голубев гэгшэд июлийн 22-доо хойшо үдэр бүрийнхөө нормые сар-үргэлжэ 160 проц. дүүргэдэг боло-нон ба нүх. Патрахин 15 ховогой

ЭРХИМ АГИТАТОР

Прибайкальска аймагай, Бату-рино тосхоной бэшгэ тараагша нүхэр Чумакова тэндэх ажал-шад бүгдэ танидаг. Энэ хадаа бэшгэ тараагшаар 10 жэлдэ хүдэлмэрийнхэ. Нүхэр Тимофеева гансал эрхим бэшгэ тараагша бэшэ, харин эрхим агитатор юм. Мүнөө үедэ нүхэр Тимофеева

Баян хонгор оройнгоо

Бахатай алтан ургасаар

Баатар Улаан Армидаа

Баяртай мэндэ хүргэбэй!

ажалшад дунда ойлуулжын хүдэлмэри эдихитэйгээр ябуула. Өөрынхөө дажа абайхан участог-та үдэр бүри ошожо шөнө газетэ, журналууды уншан, хөөрөжэ үгэдэг байна.

Эндэх колхознигууд агитатор Тимофеевагай эрхим хүдэлмэрийн хүндэтгэйгээр сэгнэдэг болонхой.

Баян хонгор оройнгоо

Бахатай алтан ургасаар

Баатар Улаан Армидаа

Баяртай мэндэ хүргэбэй!

Бүхы хүдэлмэрийнхэ дайсаные бута сохилгодо зориулаха

Нүхэр Сталиной түүхэтэ уриа-лаар зэбсэглэгдэн манай Б. М. республикын бүхы ажалшад ха-даа час бүхэнийе тон зүбөөр хэрэглэн, Улаан Армиингаа түйлэ бүхы хэмжээгээр бүхжүүлхын түлээ ба фашистка шунахай дээрмэшдэ үтэр түргэн үгы хэлгэдэ зориулан бүхы хүдэлмэ-рийн дайнай байдлаар гуримжаар шэнхдэн дабижа, шөнөнүүд ам-жалтанууды үдэр, час бүри туй-лана.

Прибайкальска аймагай бүхы колхозуудта хүгшэн залуугүй, хүдэлмэри хэжэ шадхаа хүнүүд үбнэй хурьяалга дээрэ ажалла-жа байна. Тус аймагай, Молото-вой нэрэмжэтэ колхозойхид үб-нэ хурьяалгаа 15 хоногой тор-шо соо дүүргэхэ гэдэн түсэбтөө ёһоор 10490 центнер үбнэ сабишаа байгаа наа 11000 цент-нер үбнэ хайн шанартайгаар хурьяа абаад, улам тэрэвнээ бөөдүүлхын түлээ эршмтэйгээр хүдэлмэрийнхэ байна.

Нүхэр Павел Степанович Доб-рынин («Красный партизан» кол-хоз) гурбан гектар сабишаа нормотой байһан эад, үдэр бүри 5,7 га ба бүхэд Иван Колмаков, И. Добрынин, Д. Добрынин гэгшэд 4,5 га сабишаа. Мүн, түрүү эхэнэр-нүүд Т. Голубев, А. Кезерова, Ц. Добрынина ба бусад үдэрэйг-гөө даабаринууды үлүүлэн дүүр-гэнэд.

Колхозуудай бүхы хүдэлмэри-дэнэ хургуулийн хурагшад угаа эдихитэйгээр хабаадасана. Ба-туринска сельсоветэй, Буденный нэрэмжэтэ колхозо үдэр бүри 60 үхихүүд колхозой хүдэлмэрийд гарана. Тэдэнэрэй 16-нь Улаан-Удэе гэрэй хургуулинуудаа ерөн байна. Эдэ үхихүүд эхэ эршмтэйгээр хүдэлмэрийнхэ үд-рэйгөө даабаринууды булгадза үлүүлэн дүүргэнэд.

Улаан-Удэе № 10 дунда хур-гуулийн 10-дахы классай хураг-шад нүхэр М. Лукашевагай эве-но таряанай буртаг үбнэ түүлгэ дээрэ нормоо хоёр гурба дахин гүйсэдхэдг байха юм. Эндэ, му-нөө хүүгэдэй хүсөөр 88 га таря-най газар сабэрлэгдэ. Мүнөө, тэдэнэй заримын үбнэй ху-рияалда гаража бухал табижа, үбнэ тармаха гэхэ мэтын хүдэл-мэрийнүүд хэжэ эхилбэ.

Мүн тус сельсоветэй, Молото-вой нэрэмжэтэ колхозо хурагша-дай хүсөөр 36 га шивини, 30 га овес, 26 гектар талханай ба 4 га картофелин газарай буртаг муу үбнэ ногоон арилгадлаа. Мүнөө хамта 70 хурагшад үб-нэ хураалга дээрэ эдихитэйгээр хүдэлмэрийнхэ байна. хурагшад К. Кириллова, Вали Понамарева,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Залуу тракто-рист—стахановец нүхэр Н. Ф. Павлуцкий болбол принципи-нүхэр Михалевые трактор жолоо-долгодо хурага байна.

П. Михайловый фото.

Женя Качалина, Коля Игнатова ба бусад угаа оролдосотойгоор ажаллана.

Сталиной нэрэмжэтэ колхозой таряалан дээрэ хургуулийн 59 хүүгэд эрхим хайнаар хүдэлмэ-рийнхэ байна. Шура Будруков-ская, Надя Яковлева, Галина Чумакова ба Аня Ларионова гэгшэд үдэрэйгөө нормые 115—135 процент хүрэтэр гүйсэдхэнэд. Прибайкальска аймагай колхозу-дай оролдуудта ба үбнэ таряалан дээрэ хамта 1500 хурагшад-ни-нүүд хүдэлмэрийнхэ.

Тус аймагай олонхи колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор тушаах түлэбэринүүдэ гүйсэд ба түсэб-нөө үлүүлэн дүүргэнэ.

Жэлэйгээ, «7 съезд Совет-тов», «Красный партизан» ба Лазогой нэрэмжэтэ колхозууд 2000 үдгэдэ түсэбтөө үлүүлэн үгөө. Усть-Баргаланай сомоной, Киренэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд гурбадугаар табанжэлэй (дүрбэдхэ жэлэйг гаргалга) ури-халамжынгаа мүнгыне сүм, хамта 7960 түхэрмтэй үгөө. Мүн, Воро-шиловой, Чапаевай, Лениной ба бусад колхозуудай членүүд хадаа облигацингаа мүнгыне ойрл үдэрнүүдтэ үгэжэ дүүргэхээр хараална.

Мүн колхознигууд-тракторист-нууд хүдэлмэрийн эрхим жэшэ-нууды харуулаа. Гурбадугаар тракторна бригада (бригадиринь ВКП(б)-тэй членэй кандидат нү-хэр Морфевской) дайнай эхилхэ-нээ хойшо үдэрэйгөө даабарине сар үргэлжэ 130 проц. дүүргэдэг болоһон ба бага бэшэ туйлаш ар-билхан байна. Тус бригадын трактористнууд И. И. Юдин, тө-рөнэй дүү И. П. Юдин гэгшэд нормоо хоёр дахин дүүргэнэд.

Немецкэ нохос-рыцарьнууды ород арад хайшан гэжэ сохёо нэм

1242 ондо немецкэ нохос-ры-царьнууды Александр Невский мадан суута илаалта болбол ма-лай арайдай алдарай ба героизмын түхэдэ бэшгэдхэн байха юм.

Карл Маркс болбол оорынгоо дараалуулан бэшгэдхэн бэшгэдгэ-нээ Ледово побоищи тухай гэгшэ бэшэ, нэн: «Александр Невский болбол немецкэ рыцарь-нуудтэ эсэргүү бодол, Чудской нуурай мүнхэн дээрэ бута сохи-нэ, тэдэнүүд ородой хилэлхэ-нэ мүнхэн наманжа зайлуулһан байна», Карл Марксын нэрэлхэнэй ороод нохос-рыцарьнууд болохо-нүүд хатуу хэлээлтэ абайхан байгаа. Тэрэн хэдэн зуун жэлнээ-нээ дурасхал боложо үлэбэ. Гэ-ншэ, тэрэний тэдэндэ мартаг-хатайны хамта, баа агуулах ород арад болбол хоёр ба гурбан-дугаар эхэ хүшэтэйгээр дабан сохижо, дайсаанда дахин хангуу-лан байна.

Германида хоридохи зуунай-дэ шуната алалта ба хүсэрхэн-дэ мартагха ябадалы үйлдэхтэй-нээ, фашистка клякзэнүүд за-мгыне гартга абаа. Гитлер ба-нэрэнэй гарайн хүнүүд найма-хы зуунай ливонско рыцарь-нууд гэгдг өөхдөнгөөс уг гарбал-туудайгаа зан аашыне хэргэхэ-нээ болодо тэбидэг болохо-нүүд бүхы дэлхэйдэ эли тодо-болбо. Урда сагай германзмын-дэ бөөдөө үмэдхэн фа-шизм болбол «крестово походу-дэ» дүүршлэхэ дабтажа гэжэ-нээ, тонохо, дээрмэдэхэ, бу-

садай газарые буяан эзэлхэ, бэшэ арадууды мэдэлдэ оруулан абаха замда ороһон байна.

Бүзар булай фашистка нохой-нууд советскэ орондо довтолон орохонд, манай арад зон өөх-дөнгөөс инаг эхэ ороние хамгаал-жа нэгэ хүн шэнгээр жагсан боло-бо. Дайсаана бута сохихонь лаб-тай, түүхэ болбол Чудской нуурай мүнхэн дээрэ нохос-рыцарьнуудэй бута сохихонд тэдэнэй тэрэ «амжалты» зэрлэг фашистнууд-та хэбэрн дабан үлөөхэ ёһотой болобо.

Урда сагта немецүүд болбол крестово походуудайгаа бүтэмж-гүй хосорхойн хүүдлэ Прибалтика тэмшэ түмүүдэд болобо. Ажа-маар тус газарай зоние католи-ческа шажантай болгожо, мэдэл-дэ оруулжа ядаһан бүхы хүнүүд-дэ алажа ходожа эхилэжэ нэн. Энэ турлитын хурса үзүүр ород тэмшэ хандуулалжа, түрүүлхын ээлжэндэ Полоцк тэмшэ, хүү-лүүдэ Псков тэмшэ, ородто ха-маатай финскэ заливай эрье тэм-шэ ба Новгород тэмшэ хандуула-даһан байгаа. Перспективүүд үргэн байһан дээрхэнз немец-үүдэ обтуулдаг байгаа нэн.

Зүүн талада үзэмжэ амжалта-тайгаар ябуулануудаа хэтын ту-лада тевтонүүд ба меченосецүүд гэдэг хоёр орденүүд—1237 ондо нэгдэхэ хуулаа хамта ябуулгана хэдэг болоһон байна.

Өөхдөнгөөс дайшалхы бүлэг-дэ үзэгдэнэй наана сэлхэлые дэ-шүүлхын тулада римскэ папа

болбол дайһан эзэлхээр зүүн зүг тэмшэ мордохон мордохого шөнэ «крестово поход» гэжэ сонсоход, өнөөнийе «бурхан хайшаагаа» гэ-жэ уриалан байна. Тэрэ жэл-нүүдтэ эхэ князь Ярослав Всео-ловичин князүү Александр Ярославич гэгшэ тэрэ үедэ Нов-городскэ зонхилгош болбо. Оро-дой газарта харинхид горькожо байна, гэжэ ойлогһон дээрнээ зайлашагүй эрхэ тэмсалдэ өөрөө бэлдхэбэ. Оройдоо хорин хоёр хүрөөшлөгүй элэр залуу наһатай-шье наа дайнай хэрэг бүри ой-лого адалагүй хүн байгаа. Нев-а мүнхэн дээрэ илаһан алдартай илаалта тэрэнийе суутай солотой сэрэгтэй начальник болгоо нэн. Алдар солонь хурдан түргөөр «бү-хы Русьта ба Баруун Европодо дэлгэрхэн байна. Александр бол-бол Невский гэжэ алдартай боло-жо, тэрэ нэрээрэ түүхэдэ ороһон байгаа.

Немецүүд Баруун Двинагай эрье тэмшэ Русь тэмшэ дабшаба. Олзо бөдөрхээр Дунда ба Зүүн Германигаа наманжа ерөн эзлэб-сүгүүдбэри отрядуудтай тевтон-гуудай ба меченосецүүдэй рыцарь-нууд болбол новгородскэ эзэмдэг-гын түрүүлхын дайшалхы түшлэг болохо Псковто—Новгородой «дүү-дэ» довтолһон байгаа. Александр-ын үгы байһан тэрэ хамбаанай немецүүд Псковы эзэлэд, тэндэ бэхижэһэнэйнгээ хүүдээр Новго-род, Ладожско нуур ба Нев-а мүнхэнээр дамжажа Балтийн далай тэмшэ ошохо ородой гарыне бүри-

мүнхэн таһалхын тулада сааша-даа зүүн зүг тэмшэ нэбтэрхын нэгдэлгэ хэбэ.

Энэ түбэтэй хэсүү сагта нов-городойхид болбол бояриунтай таараагүй дээрхээ Новгородонд гаража ошонон зүрхэлгэ залуу князь Александрны наһаандаа дурадаа. Новгородой арадууд ба-руун ташын волюстнуудые хоолондон дайсанай довтолгы-гэдэргэн сохихоор дружинатайгаа бусажа ерт гэжэ Александрны гуйжа. Переломалды элшэнүү-дэ ябуула. Александр болбол хизаардхи байдалайнгаа түбэтэй боложо байһанинэ мэдэмсээрэ, бөө үнэ улаан гуйлагуужа байн-гүйгөөр, новгородскэ территория-нэгэ багахан газарые хамгаалха тухай хэрэг бэшэ, харин бүхы эхэ ороной бүри бүтэн ба ойроо хүрэтшэгүй хамгаалха тухай хэрэг болоо гэжэ мэдэ нэн. Байлаланда палгарлан өөрынгөө дружиные сүглүүлэн абаад, Алек-сандр болбол Псковы аршалхаар мордобо, Ородой сэрэгүүд Пско-воо немецүүдэ сохин гаргажа, тэрэнийе эзлэн абаба. Энэ хүн-гэн бэшэ зорилгы гүйсэдхэжэ на-йхан амжаад байтарин, дайса-най бута сохихонд түрүү отря-дые халахаар горьтойхон хүсэ-нүүд нэмжэ эрбэ гэдэн мэдээн абтажа, Александр болбол неме-цүүдэй довтолхы Псковой бата-бүхэ хамын сааня байжа хүлэжэ-гэнгүй, харин «сэбэр талада дай-сантай ушархын» тулада зорим-гойгоор дайсанай урдааа угажа гарал нэн. Энэ уулзалган нүү-рай мүнхэн дээрэ тохолодбо.

1242 оной хабар онсо хүйтэн байгаа. Псковско ба Чудской нуур-нуудай хоорондох уйтахан хоо-лоһ мүнхэн үшөө хайлажа ба

дээгүүрээ найрамтажа амжаагүй байхадан, хоёр талын сэрэгүүд эдэ нууруудай холбоон болохо хоорондох уйтахан Умень гэжэ хоолойе нэбтэрэн гарахы яараһан байна. Ородой ба баруун талын түүхэдэ Ледово побоищи гэжэ нэрэтэй болоһон алдарта байдал болбол Воронеж шулуун гэжэ нэ-рэтэй газарта ойрохон, үргэнөөрөө километр хүрэхгүй Умень гэдэг хоолой дээрэ 1242 оной апрелин 5-да болобо.

Энэ тулалдаан болбол үсэд ба хатуу шанта байһан байгаа. Бу-дал хуяг үмэдхэн немецүүдэй флангтууд ородой сэрэгүүдэ ха-ха сохёон, хоёр хэнэг болгохо-нойнгоо хүүдлэ тус тустай үгы хэжэ гэдэн зорилготойгоор оро-дуудта хушуурин довтолжо оробо. Тийхэдэ Александр болбол неме-цүүдэй хушуурин сэрэгүүдэй флангнууды өөхдөнгөөс сэр-эгүүдэй сохилтодо оруулахаар сэр-эгэ жагсааба. Ородуудай шоо-үзэжэ «гахай» гэжэ нэрэлхэн рыцарьскэ дайшалхы жагсаа-лын хажуу хананууды сүмэ сохёон, Александр болбол тэдэнү-дэй дайшалхы колонные бута-зада сохихон байгаа. Александр болбол өөрынхөө дружиные дахуу-лан хажуу талаһаан сүмэ сохи-жо дундаһ ороод, бар суг ябаһан дээрхэнз маневр хэжэ аргаа ал-даһан немецүүдэ тон шанта сохилто хэбэ. Хуяг үмэдхэн неме-цүүдэй бөөгнөрөлгы нуурай мүнхэн даахгүйгөөр хахаржа, тэдэнүүдэй олон рыцарьнууды хуяг наадагаа зүүхээр Чудской нуурай мүнхэн догогүүр шэнгэ-нэн. Бүтэн үлхэн дайсанууд мэдэн тэргэдбэ. Ородууд тэд-энүүдэ хойноһоо наманжа долоон модной хирэ газарта

үргэлжэ ходоһон байна.

Мартагдшагүй илаалта хэбэ-нэйнгээ хүүдээр Александр бол-бол немецкэ шунахайнууднаа абаардаһан Псков городто баар ёһолой гуримаар ербэжэ ороо-нэн. Александрын мориной ха-жуугаар, сабиалдаанай хүүдлэ-нээ бутан үлхэн нэрлэхүү солоржу-немецкэ рыцарьнууд туугдажа, тэдэнэй хойноһоо плэндэ абтаһан дайсанай олод тогто эгээлэй сэр-эгүүд туугдан ябаа нэн, гэжэ түүхэ бэшгэдг тэдэнгэн бэшэ-нэн байна. Новгородойхид ба Псковойхид залуу гөрдой баярай амаршаланууды хүргэбэ. Тэрэ үедэ болоһон мүнхэнүүд тэмдэг-лэн бэшэн хүнүүдэй үгөөр ха-даа, «Римдэ ба Аратова уула дээршье» алдартай боложо, Александрын нэрэ полководец гэгдэжэ, ородой сэрэгүүдэй нэрэ дайшалхы хүсэн гэгдэжэ бүхы Европа ба Ази дээгүүр хүнхинэн алдаршаа нэн.

Татарска довтолгын хүүдлэ Русьта хэбэлтгэгүйгөөр довтолго хэжэ болохгүй юм гэжэ эгээ түрүүлхээ харуулан байгаа.

Мүнөө Германие зонхилгош фашистка дээрмэшд түүхын доторхи зарьма хуудаланууды мартха гэжэ оролдон. Тийшэне наань бидэ тэрэнийе мартаггүй-бди. Дээрмэшэн янзаар довтолон ороһон фашизмын алууршадта эсэргүү эсэгэ ороноо хамгаалха агуулахэ дайнда болоһон манай арад болбол дайсаанда үхэлэй сохилто үгэхэ байха.

СССР-эй Академи науын член-корреспондент проф. ЯКОВЛЕВ.

Гопкинсын хэлээн үгэ

ЛОНДОН, июлин 28. (ТАСС). Информацийн ангийска минис-терствын дамжуулхын, буу зэбсэ-сэе аригдэе ба зээлээр үгэхэ тухай законие бээлүүлхэ уда-ридадаг, Рузвельтын Ангилдахы өөрийн түлөөлгшэ Горри Гон-кинс июлин 27-ой үдэр Лондон-до радиооор үгэ хэлбэ.

Америкэдэ хөдлөн бомбарди-ровщик дээр бусад 20 бомбарди-ровщикуудтай хамта, США-тэй президентын түлөөлгшэ боложо Америкэдэ, нелетин саада тээ өрөөб гэжэ Гопкинс хэлбэ. Магад, —тэрэ шэдүүлбэ, —үгээр-гшэ бүхн ага самолетууд манай хамтын угай үлгэдэе хамгаа-далгаса тунажаа Рузвельт, Гамбургт гү, али Берлин дээр бомбо хай-хан байжа болохо.

Мини түрэн орондо, —Гоп-кинс мэдүүлбэ, —нацистска хүсэ-нүүдэй дийлбэ, бүхы демократи-ческа ороннуудай, тэднэй муухай довтолгон уриа хүгдэхэ болоо хаа, амиды байханы хэрэггүй гэжэ тоолодог юм. Лондоной зүүн хубийн хүдэлмэришдэй байрыс, Контентриэ, нүүлээрн Плимудне бомбодоной мэдээсэлэе прези-дентын абахада тэрэнтэй хамта би байлсаа нэм. Тэрэнэй, Гитле-рыс бута сохихо шидхэлэй улам бүри хугажымын би харажаа байба. Президент хадаа, Берли-нэй энэ олон нүгэлтэ өрхюутэй хайрагмгүй засагыс бута сохихо гөхөн нийтын шидхэлээр танай премьер-министрэй холболдонхой.

Буу зэбсэе аригдэе гү, али зээлээр үгэхэ тухай законие хабаадан Гопкинс ингэж хэлбэ: энэ закон хадаа манай дурал ба манай баясхалангыс харагдахаар дүрстэй болгоо. Буу зэбсэе аригдэе гү, али зээлээр үгэхэ закон болбол тиранда, манай демократическа ороннуудыс бо-гоолшоохыс наһанай хүндэ эсэр-гүү буу зэбсэг болоно.

Холбоот Штадуудай Ангилда үгэхэ туһаламжын хэмжээнэ английска арад тодорхойгоор мэд-дэггүй, ушарын энэ хадаа элэ

мэдээнүүдэс тунхаглаха ябадад дайсагда сөнтэй информация үгэхэ байна. Гэбшэе, энэ туһаламжын хэмжээнэ нилээд ехэ юм, нүүл-шын хэдэн наса соо американска заводуудай хэбн хэдэн мянгад самолетууд океаниэс ходо нийдэн гараһан гү, али суданууд дээр ашагдажа асарагдаһан байна. Тэднэй дунда агууехэ бомбарди-ровщикууд бии, мүн туйлай хур-дас истребительнүүдшэ бии. Эдэ самолетуудай бута сохихо агуу хүсэһнөө хамгаалжа Гитлер бол-бол өөрингөө заводуудыс холо зүүлжэ абаһан дэлдэлжа шад-хагүй. Америка болбол Британска империян ороннуудта хэдэн зуугаад танкинуудыс эльгээнхэй. Үшөө олон танкинууд замдаа ябана. Океанай суданууд, тэрэ тоондо олон танкернууд Ангилда эльгэг-дэе. Хэзээ нэгдэшэе байгаагүй суднабайгуулгын агуу хүсэтэ программа бээлүүлэгдэжэ байна. Энэе хоолой зүйл, торюны ба бое-припасуудыс зээхэ суданууд мүн эльгэгдэхэ байна.

Америка болбол Ангиле эдэе хоолой зүйлээр хангаха ябадагыс үржүүлхын түлөө тэрэнэй үйлдбэриэс ехэдхэжэ, гаргалгы-енс бага болгохо гэжэ шидбэ. Дай ябуулхад хэрэгтэй хэдэн мянгад элбэ зүйлүүд Америкэдэ хэдэжэ гү, али замдаа ябажа байна. Буу зэбсэе аригдэе гү, али зээлээр үгэхэ тухай контрес-сээр гэрлэгдэһан закон болбол энэ агууехэ ажаулдбэриш программыс тараан хубаахда тухай эрхэ президентэ үгбэ. Бүхы эдэ зүйлүүдэй Ангилда асарагдахыс Рузвельт найдүүлбэ. США болбол Битадта ехэ най-наар ханджа, ямаршэ туһалам-жа үзүүлхэдэ бэлэн гэжэ Гопкинс тэмдгэлбэ.

Өөрингөө ороние хамгаалжа байһан орд арадай гайхамшагта тэмсэлэе бидэнэр мүн марта-гүйбди гэжэ Гопкинс үгынгөө һүүлэ хэлбэ. Россия ямаршэ туһаламжа тэрэ дары үгэхөөр бидэнэр Америкэдэ шиддэнгиди.

Оронойгоо оборонно хүсые бүхэнүүлхын түлөө

Хэжэнгын аймагай «Социализм» колхозой членүүд болбол СССР-тэ довтолон оронон шуһата фашист-нуудта хизааргүйгээр зэбүүсэн, баатар Улан Армингаа ба эсэгэ оронойгоо оборонно хүсэһалдыс үшөө бэхи бүхэ болгохын тула гурбадугаар табанжалэй (дүрбэд-хи жэлэйн гаргалга) уриһалам-жын мүнгыс болзорхоонь урид үгэнэ. Мүнөө, энэ колхозойхид гүрэндэ 17260 түхэриг үгөөд байна.

Мүн, Дунда-Худанай сомон дот-ор облигацийн мүнгэн гүйсэд үгтэнхэй.

Советскэ сельсоветэй «Зурганай» ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай членүүд уриһаламжынгаа мүнгыс үгэжэ дүүргэхэ болобо.

Додоо-Худанай сомоной, Вороши-ловой ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозой членүүд, Хэжэнгын сомоной «Ленинэй зам» ба Стали-най нэрэмжэтэ колхозойхид хадаа 5-6 үдэрэй горшо соо уриһалам-жынгаа мүнгыс түлэжэ сүмдүүр-гэхэ гөхөн уулгана бодото дээр-нэ бээлүүлбэ.

Уриһаламжынгаа мүнгыс сэг болзорхоонь урид түлэһэн кол-хозуудай ба колхозинуудай тоонь үдэр эрэхэ бүри олоһорно.

Эдэнэрэй нимэ эдихитэй ба үүсхэлтэй хүдэлмэрээрээ эхэ оро-нойгоо ажахын ба оборонно хү-сые ехэдхэхэ байһань элитэ.

Д. Дугарин.

Хаана, хайшан гэжэ агаарай довтолгооо хоргодохо ёһотойб

Таанарай хаанашыс ябахада-тай «агаарай тревога» боложо болохо байһан тулаһыс, энэ ушарта тон һамбаатгайгаар, нон түрүүлэн хаана хоргодожо болохо байһаншэ шэлэн олохо ёһотой. Гражданян бүхэн өөрингөө гэр байра шадарай, хүдэлмэрийн газ-р шадарай ба хүдэлмэридөө ошхо ба бусаха зам дээрхи агсарай довтолгооо хоргодохо газарыс мэдэһэн байха уулгатай.

Хэрбөө, дүтэ шадар хоргодохо газарай үгы байгаа һаань, ондоо, үлэмжэ аюулгүй газарыс шэлэн олохо ёһотой байна.

Олон дахар шулуун гэрнүүдтэ хоргодохо таарамжатай нимэ газ-р хадаа подвал, хахад подвал болоно. Иймэ подвалууд соо хор-годогшод болбол буугай һомонһоо, гэрлэе зайтай газарта тэһрһэн авиабомбын бутархайһаа ба тэһ-рһэн бомбын дорбилгын сохилтоһоо бөөс хамгаалжа шадхаа байна. Гэбшэе, түхээрэгдэггүй подвал-нуудта хүн-зоной олоороо сугла-ралгыс табижа болохогүй байна.

Подвал соо байһан бомбын бутархайн орожо болохоор сонхо ба үүдэн тушаа байжа болохогүй. Подвалай хажуу ханануудта дүтэ

ба тэрэнэй тэг дунда байхада һайн байна, гэбшэе тус подвалай байдал дээрһээ болохо байна.

Хэрбөө подвалгүй гэр байгаа һаань дээрэ дахбарта байһан агаарай довтолгын үелэ доодо дахбарта бууха ёһотой. Доодошэ дахбарта ороод байхадха сонхо үсөөтэй багханууд табагуудта бүлгэ бүлгөөрөө сугларха хэрэг-тэй байна. Оройдоо сонхогүй, галай аюул багатай байхаар бага ханатай табагууд үлэмжэ аюулгүй байдаг. Байрын ехэ гэр-нүүдтэ банна, коридор ба юмэ хадагалжа кляовко гэхэ мэтэ зүйлүүд тон таарамжатай байна. Олонийтын байрануудта, албан газарай гэрнүүдтэ ба гостиница-нуудта илангана һайн ханатай доторой коридорууд таарамжатай байдаг.

Иймэ табагуудыс эртөнһээ бээлхэжэ, нэмэлтэ хаалтануудыс хэхэ ба шагабрыс мүнхэн гэхэ мэтэе бүлгэхэ ёһотой.

Иймэ табагууд соо байхадаа, ядахын сагта ханын хажуугаар буужа ба хэбтэжэ болохо гэб-шэе, сонхо ба үүдэн тушаа һуу-ха хэбтэхыс огтолон хоридог байна. Мүн тэрэлхэе, дахбар

Гадаадын корреспондентнүүдэй ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ

Июлин 29-дэ болоһон гадаа-дын корреспондентнүүдэй ээлжээ-тэ пресс-конференци дээрэ Совет-скэ Информбюрогой начальнигай орологшо нүхэр С. А. Лозовский болбол советскэ сэрэгүүдэй эзэлэн абаһан ба һаяхан тунхагладаһан германска главна командованиян нюуса докуменгүүдэй бодото үнэниенс немөкс пропагандын буруушаахыс хэдэһэн бүтөөгүй ябадалыс тэмдгэлбэ. Түрүүшээр германска пропаганда болбол не-мекүүдэй химическэ дай бэлдэхэ-жэ байһан тухай документүүдэй нүхэр дээрэ байһыны финскэ ра-диооор арсан үзэжэ хэлбэ ха, гэбшэе, берлинскэ радио хадаа СССР-тэ эсэргүү дайнда немецко-фашистскэ сэрэгүүдэй хоролотын зүйлнүүдэс үргэнээр хэрэглэхыс бэлдэхэнэй баримтыс бодото дээрэ мэдэрхэ баатай болобо.

Химическэ дайнай документ-нүүдтэй худалдаһан Гитлер болбол —гэршэлхэ бодото юмэ-нүүдэс харуулхад юмшэ тайл-барилангүй, харин, бүхы юмшэ арасха гөхөн улоловинуудай бии байһан гүрим хэрэглэхыс Геб-бельсдэ дуралдаһанын эли. Иймэ заабари абаһанайнгаа һуу-лээр германска пропагандын ми-нистерство болбол немецкэ фаши-стнуудай Турцида довтолхо бэлд-хэл тухай нюуса документүүд орой «үгы юм» гэжэ сонсохобо. Гэбшэе, документүүд ба карта-нуудай бодото хэһэгүүд Москвада-хи түрэнкэ пссол г-н Актыйда ба гадаадын корреспондентнүүдтэ харуулагдаһан байгаа. Эдэ доку-ментүүд ба картануудай бодото үнэниенс хэнээршэе арасагдагүй байха юм.

Иймэ дээрһээ, гитлеровцуудэй хэдшэе эрьсэлдэжэ урбалдаашыс хаа, германска правительство ба германска командованиян толгой-до байһан улоловно гэмтэйшүү-лэй шайка аргагүй баригдашаба.

Нүхэр Лозовский болбол дэлхэйн эндэ тэндэ газетын үүрһээ нин-дэн гарада германска пропаган-дын министерствын хоб жэб-нүүдтэ гадаадын корреспондент-нүүдэй анхаралыс хандууна.

Японско «Ници-Ници» газетэ июлин 26-да өөрынгөө берлин-скэ корреспондентын мэдээсэлэе дамжуулаа, тэрэн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ: «Германийн түрүү сэр-эгүүд Ленинградта оробо». Не-мецкэ түрүү сэрэгүүд Ленинград-та ороо бэлэ, харин, худал хуур-маг германска пропаганда япон-ско «Ници-Ници» газетэдэ нэбт-рэн ороһонь эли байна.

Москвада «асфальтаар бүрхөөг-дөлөн тротуар үгы, автомобиль-нууд үгы, хүнүүд болбол нюса-гэн шахуу ябадаг юм» г. м. он-доо хо болгарска «Угэ» газетэ соо тунхаглагдаһан гарана.

Советскэ Союз тухай нимэ дэмы худал хуурмагтай ушархадаа, хоёр мурой шүлэг һанагдана «Хэлэш намда, бузар булай, хэ-ды шамда үгтөө бэлэй».

гэрэй тэшхүүрэй дорохи сонхогүй харахыс табагууд саг зуура хоргодохо газар болодог.

Мойон барилганууд болбол агаарай довтолгын үелэ хоргодохо газар боложо үгэхгүй байна. Иймэ барилганууд хадаа бомбын бутархайһааншэ, галай аюулаһа-ныс арад зоние хамгаалаггүй ба нимэ барилга соо хоргодохыс аргагүй гэшэ.

Улидада гү, али талмай дээрэ, хашаа хорёо соо —оройдоо нюса-гэн газарта байжа болохогүй.

Садугдаа ба амаралтын газар-та, байгшад агаарай довтолгын үелэ һубагуудтэ жалгануудта тусхай хоргодохо далда газар-нуудта орохо ёһотой.

Барилгада дүтэ байгшад гүнз-гы нүхэнүүдэе, набтар шулуун ханануудыс хэрэглэхэдэ болоно. Зүгээр үнэр ханануудай саана хоргодожо болохогүй.

Город шадарта ба хүдөө но-тагуудта агаарай довтолгооо үлэмжэ аюул багатай ба простой, хоргодохо газар хадаа 1 метр 80 сантиметриһээ гүйһэн бэшээр мал-таһан зураггар нүхэнүүд болоно.

Иймэ нүхэнүүдэс барилгын ба каргын хажууд байгуулажа бо-лохогүй байна. Иймэ нүхэнүүдэс гэрлэе 10—12 метрын хэмжээтэй газарта хашаа хорёо соо модон гү, али бөөг бургаһан доро мал-

Ф. Я. К О Н

СССР-эй Советскэ уранзохболшо-дой правленийин Президиум болбол куушалай революцион-ной деятель, Ленин—Сталинай пар-тийн үнэн хубуун, литератор **Феликс Яковлевич Коной** 1941 оной июлин 28-да наһа бараһан тухай туйлай ехэ гашуудалтай-гаар мэдээсэе.

СССР-эй Советскэ уран-зохболшодой правленийин Президиум

Ф. Я. КОНОЙ ДУРАСХАЛ

Феликс Коной нүгшэбэ. Өөрынгөө наһанай жаран жалыс реакцияс хара хүсэнуудтэй тэмсэлдэ үгэһэн наһаа нэм. Каторга, түрмэ, сүлэ-гөөр хаантас засаг болбол тэрэнэй тэмсэлгын зорилгыс үгы хэхыс наһаа нэм. Гэбшэе, Феликс Коной хадаа революционн тэмсэлэй аюул ба бэрхшээлнүүдхэ шэнэ хүсэ шадал олохо хүнүүдэй нэг-гэнэ байгаа.

Феликс Коной дүрэ мартагда-шагүй. Халуун агитатор, арадай үнэн трибун болохолоороо, өөрын-гөө революционн баригдашагүй абари зангаараа умдыс гайхуул-жа баясуудад нэн. Тэрэндэ үб-гэрхэ гээшэ байхагүй мэтэ нэн. Трибун дээрһээ хэлэһэн тэрэнэй үгыс дуулаһан ямаршэ хүн үнэ

удаан мартадаггүй байгаа. Өөрын-гөө наһаа бараханаа хэдэн хоно-гой урда тэрэ болбол хүн түрэл-тэнэй бузар булай дайсан—фа-шизмыс гүйсэдөөр бута сохихо тэмсэлдэ халуунаар урдажа улаанармеецүүдэй урда үгэ хэлэ-нэн.

Тэрэнэй статьянууд ба но-муудын революционн тэмсэлэй шуналаар нэбтэрэнхэй. Феликс Коной болбол эрхим балигтэй лите-ратур, хөдөн олон номууд, статья-нууд, олон нитэлэ алдаршаһан брошюрануудай автор болоно. Тэрэнэй «50 жэл соо» гөхөн мемуа-рарна ажалыс элдэб олон оронудай үргэн уншагшадай дуралдаг номуудай нэгтэн болоно.

Зэмэгүй сэрб, һайд түрэлтэ, дүлгэмэ халуун тэмсэлшэ—Феликс Яковлевич Коной болбол өөрынгөө һүүлшын үдэрнүүд хүрэтэр Ленин—Сталинай парти-да ами бөөс хайрлахагүй үнэн сэхэ байгаа. Феликс Коной нэрэ болбол ажалша хүн бүридэ ойро ба үнэтэй нэрэнүүдэй тоондо ороно.

СССР-эй Советскэ уран-зохболшодой правленийин Президиум.

Москвагайхид шатадаг бомбонуудтай хайшан гэжэ тэмсэжэ байна

Москвада фашистска авиацийн олоороо һүни довтолго хэхэ гэлбэ нэдэлгэн хүмэрин унаба. Агаарай довтолгооо хамгаалха мос-ковско зонин авиационно часть ба зенитнэ артиллери болбол дайсанай «жадриллиэс» тараан бутаргаһан байгаа, теэд, столи-цада нэбтэрэн ороһон дайсанай зүбхэн лэ зарим нэгэн самолетууд хаа хамаагүй дайралдаһан лэ га-зартаа шатадаг ба футаска бомбо-нуудаа хайһан байна. Энэний үрэлэ, байрын гэрнүүдээр зарим нэгэ түймэр болоо. Сэрэгэй объектынүүдэй нэгэнииншэ гэм-тээгүй.

Агаарай довтолгын үелэ Моск-вагай арад зон хэрэ хэмжтэй байдалай, жагс журамтай байһа-най, эдихи үүсхэл ба шэн зори-гой тусгаар үндэр жэшээ харуул-һан байна. Гэрнүүдэй шадар де-журилла байһан шухала оборудо-ваний ба хэрэгсэлнүүдээр зэб-сэглэгдэһэн, гэрэй эзэн эхэнэр-нүүд нүхэд Горячева, Овчинкина ба Рождественская гэгшэд айн-гүйгөөр шатадаг бомбонуудыс абажа, тэдэниэ эльһэ ба унаар шатаха хүсэнь зогсоогоо.

Шатадаг бомботой тэмсэлдэ металло ажаулдбэриин комби-надай хүдэлмэришэнэй 14 наһа-тэй басаган Нина Семенова

илгаржа гараба. Тус эдир наһа-тай патриотска хадаа ехашуудтэй хамта гэрнүүдэй шадар дежурилла, агаарай довтолгооо хам-гаалалдад эгзэн эдихитэйгээр хабаадалсана. Июлин 22-ой һүни Нина Семенова хэдэн ехашууд түймэрнүүдэй болохо ябадалыс зогсоон, шатадаг 15 бомбонуудыс өөрөө унтарааба.

Түймэр унтарааха дружиныз боец Сергей Баранов довтолгын үелэ эрэлхэг зоримтой байба. Агаарай тревогын дохёо энэний дежурилла ёһотой байһан объек-тыншэ шадар ябахадаа болобо. Постдоо перчаткашэ, капюшон-шэ абажа ошохыс энэ үрлээгүй. Барановыс тойрон бомбонууд шууян унаба. Энэний нэгтэн тон дүтэ унаба. Эрэлхэг боец олон юмэ болонгүйгөөр бомбыс нюса-гэн гараараа збажа, улца тээшэ, урууын шэдэжэрхөө. Тэрэниэ тэндэн түргэнээр унтараһан байна. Нэгэ хэдс саг болоод бай-хада гэрэй орой дээрһээ үшөө нэгэ бомбо унаба. Тэрэндэ Бар-ановай гүйжэ ошоторн, тэрэнь хүсэтэйгөөр дүржэ эхилбэ. Бом-быс гараараа абахын аюултай байгаа. Баранов нюдэ сабшха зуура өөрөө гашар самсала аба-ж, тэрээгээрэ гараа орожо, бомбыс доошонь газар уруу шэ-дэбэ.

Хүдэлмэришэн Кузнецов болбол шатадаг бомбын хайшан гээд гэр-рэй оройе сүмэрэн, хүсөөтэй бай-һан таһагта улахын хараба ха. Теэд, сонхын шэлэе тэлэ сохёод, Кузнецов гээшэ сонхын рамые нэбтэрэн орожо, бомбыс улцада хаяба. Тэрэ бомбыс түймэр унта-рааха дружинын дежурилла бай-һан членүүд унтарааба.

Фашистска ёлонууд түмэр замыс бомбодохыс хэдэһэн байна, зүгөөр тэдэнэй алмбхыс нэдэлгэн ураг-шагүйгөөр дүржэбэ. Москва шад-рай ехэ бэшэхэн нэгэ станцида агсарай довтолгооо хамгаалха пост шатадаг 25 бомбыс шууи түргэнээр оложо, тэрэнэй шатаха хүсыс болкууһэн байна. Хүдэлмэ-ришэд нүхэд Молчаев ба Алек-сандров 5 бомбо унтарааба. Нэгэ газарта түймэр болоһон байгаа, теэд тэрэниэс түмэрзамайхид мийд хэлэхэн минута соо унта-рзаһан байна.

Байрын гэрнүүдтэ түймэрэй аһа мөгсэ, хаа хаанагүй тэрэниэ түргэн гэгшээр һуурын зон өөл-дөө унтараадаг байба. Москвагай хид түймэртэй эдихитэй шангаар тэмсэжэ, ондоо байрануудта абаха арга үгөөгүй.

Полковник Н. МИРОШНИКОВ.

Республика дотор

Убгэдай бригада

Урлань хүдэлмэришөөр байһан хүнүүд мүнөө колхоз-ной ажал хүдэлмэридэ эдихи-хитэйгээр хабаадалсана, советскэ тылыс бүхэжүүлгэдэ бүхы хүсөөе үгэжэ байна. Заиграйн аймагай, Стали-най нэрэмжэтэ колхозой үг-гэн член нүхэр Сивцово үүсхэлээр 10 убгэдай хабаа-далгатай убгэдай бригадэ эмхидхэгдэбэ. Тэдэнэрэй дун-да 60-һаа доошо наһатай хүн байбагүй.

Эдэ убгэд колхозойнгоо правлендэ ингэжэ мэдүүл-бэ: «Бидэнэр мүнөө үелэ хү-дэлмэригүй һуужа тэсэнэ гүйбди. Тимэ дээрһээ шад-ха хүдэлмэрийннай угыт Манай бүтөөһөн хүдэлмэ-ри дайсанисе усадхалгада эрхэ туһаламжа болохо байна».

Убгэдай бригада 16 жатэ заһабарилха, 100 тэргэ дар-халха, орооно шөрөхэ хэдэ хайрсагуудыс хэхэ уялг-абаад, тэрэнээ бээлүүлэ-эхилжэ оробо. Мүнөө өдөнэр 50 тэргэ дархалжа дүүргэ-жэ байна. Үдэрэйнгөө нормону-дыс залуушуудтай тон адл-үүлүүлэн дүүргэнэ.

Тариа хурялгын машинануудыс заһабарилга

Курбын МТС тариа хуряал-гын машинануудыс эршэм-тэйгээр заһабарилжа бай-бэ. Мүнөө 21 комбайн, 6 жатэ заһабарилжа дүүргэбэ.

Заһабарилгын хүдэлмэ-ри хабаадагшад үйлдбэриин үндэр бүтөөсөнүүдэ туйла-над. Түмэршэ дархан нүхэр М. Сергеев тусхайта даалга-барья 300 процент, токар-нүхэр И. Канаев—250, ком-байнер нүхэр Шуртыгын 150-200 процент гүйсэдхэдэг бай-на.

Гүрэндэ тушаалгыс болзорхоонь урид

Анагай сомоной (Хорин-аймаг), Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 1941 ондо гүрэндэ тушааха нооһо, мяха бэлдэ-хэлэйнгөө түсөөсэ дүүргээд 1942 онойнгоо тушаалгыс авансаар оруулжа байна. Мүн 180 центнер үбнэ тушааба.

Түмэрэй хаядхануудыс суглуулба

Үнгэрэгшэ амаралтын үд-э гордой эмхи-зургаанууд олон тоото хүдэлмэришэд ба албахаагшад түмэрэй хаяд-хануудыс суглуулба.

Советскэ улицын 52-дох-номерой гэртэ байдаг 10 хүү-гэд ба гэрэй эзэн эхэнэр нүүд МОПР-ой Бурят-Монго-лой Обкомой инструктор н-хэр Табановай хүтэлбэри до-ро 2,5 тонно түмэрэй хаяд-хануудыс суглуулжа утил-сырьёгой базада тушааһан байна.

Эхэнэр шофернуудай курс

Буркоопсовэ болбол Улан-Удэ гордот эхэнэр шофер-нуудай нара хахадай курс-нээнхэн. Энээндэ республи-кын колхозуудай басагад эмэгтэйшүүд мэдүүлгэнү-дыс олоор эльгээнэ. Курс 40 гаран хүн һуралсаха бай-на.

Редакторай улагын лүүргэши Г. БЕЛЬГАЕВ.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРУУДАТ.

ПРОГРЕСС

Агууехэ толон

ЭРДЭМ

Һайхан һаруул харгы

СЕГОВОЙ НЭРЭМЖЭТЭ

Выборгснэ тала